Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 20-го КВІТНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, APRIL 20, 1979 No. 87. VOL. LXXXVI.

Христос Воскрес — Воістину Воскрес

З А К Л И К

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УЛТПА ДО ВСІХ СВОЇХ КОЛЕҐ

У березні 1976 року Головна Управа Українського Лікарського Товариства Північної Америки перша перевела доволі інтенсивну акцію в обороні життя, здоров'я, свободи прав людини нашого колеги д-ра Миколи Плахотнюка. 20-го лютого минуло сім років його ув'язнення і постійних тортур у т. зв. психіятричних інститутах Совєтського Союзу. І хоча, на жаль, наші старання не увінчалися побажаним успіхом, усе ж таки ми виконали свій обов'язок, згідно з нашими можливостями і силами. Останніми днями наша вільна преса, за самвидавними документами інформує про дуже трагічну долю нашого хворого колеги, українського лікаря-патріота.

Д-р Микола Плахотнюк спершу відбув своє „покарання", як в'язень Інституту ім. Сербського ще від 12 травня 1972 року, пізніше карався у Дніпропетровській, а далі Казанській психіятричних „лікарнях". Від 8-го серпня ц. р., він хворіє на туберкульозу і перебуває в'язнем у психіятричнім відділі лікарні міста Сміли, Черкаської области. Лікарі, що „опікуються" Миколою Плахотнюком заявили: „Нікуди спішитися з його звільненням перед закінченням олімпійських ігрищ".

Головна Управа УЛТПА апелює до всіх своїх членів негайно домагатися від своїх сенаторів, конгресменів чи інших парляментарних представників, а також від Міжнародної Амнестії як теж Генерального Секретаріяту Світової Медичної Асоціяції, негайного звільнення хворого лікаря, д-ра Миколи Плахотнюка. Якщо звільнення було б неможливим, то треба домагатися, щоб совєтська влада вислала його для лікування до однієї із західніх країн. УЛТПА зобов'язується покрити всі кошти переїзду, перебування і лікування.

Адреса: Плахотнюк Микола Григорович, лікарня міста Сміла, Черкаської области УССР, вулиця Павлова, ЧОПБ.

Адреса Світової Медичної Асоціяції: Secretary General, The World Medical Association, Inc. 13 Chemin du Levant, 01210 Ferney Voltaire, France.

Адреса Міжнародної Амнестії: Amnesty International Secretariat 53 Theobald's Road, London W C IX 8 SP, England.

За Головну Управу УЛТПА

Д-р Василь Трухлий — голова

Д-р Мирослав Харкевич — голова-елект

Управа Комітету Оборони Валентина Мороза інформує про „Похід Свободи"

У редакції „Свободи" під час відвідин членів Управи Комітету Оборони Валентина Мороза у Філядельфії (зліва): Уляна Мазуркевич, ред. Євген Федоренко, ред. Любов Коленська, д-р Іван Флис — головний предсідник УНСоюзу, Віра Андрейчик та Христя Сеник.

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.) — У вівторок, 17-го квітня ц. р. члени Управи Комітету Оборони Валентина Мороза у Філядельфії — Уляна Мазуркевич — голова, Віра Андрейчик — секретар та Христя Сеник — пресовий референт відвідали тут Головну Канцелярію УНСоюзу та Видавництво „Свобода", поінформувавши про пляни цього Комітету пов'язані з „Походом Свободи", який відбудеться вже вдруге в Фі-

(Закінчення на стор. 8)

Інж. Б. Мака переобрано на голову Окружного Комітету Відд. УНС в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. (В. О.) — Дня 3-го квітня ц. р., тут в залі Українського Народного Дому відбулися Річні Загальні Збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Нюарку. Збори відкрив голова Округи інж. Богдан Мак. Після привітання учасників нарад і запрошення до Президії головного організатора Василя Оріховського, голова Округи зарядив хвилину мовчанки для вшанування покійних провідних українських діячів та членів УНСоюзу. Збори затвердили запропонований порядок нарад і вибрали ділову Президію — інж. Б. Мака на предсідника та Теофіля Клебана на секретаря.

Інж. Б. Мак

Протокол з попередніх Річних Зборів відчитав Теофіль Клебан і його одноголосно прийнято. Відтак приступлено до звітування членів Окружної Управи. Голова Окружної Управи

(Закінчення на стор. 8)

Секретар оборони Бровн обороняє САЛТ II

Вашінгтон. — Секретар оборони ЗСА Гарольд Бровн, намагаючись заперечити зростаючі сумніви щодо можливостей ЗСА перевірювати додержання Совєтським Союзом умов нового договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), заявив у вівторок, 17-го квітня, що ЗСА матимуть змогу „задовільно перевірювати" таке додержання за рік часу.

Департамент оборони ЗСА подав заяву Бровна до публічного відома після того, як критики договору в Сенаті висловили сумніви щодо можливостей перевірки з уваги на знищення двох електронічних підслухових станцій в Ірані. Як уже інформовано, минулого тижня в Сенаті зізнавав директор Центральної Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей) адмірал Стенсфілд Тирнер, стверджуючи, що ЗСА не зможуть задовільно слідкувати за додержанням СССР умов договору аж до 1984 року. Це підтвердив республіканський сенатор Джейк Ґарн, один із опонентів договору.

Висловлюючись більш оптимістично, секретар Бровн уважає, що Совєтському Союзові візьме „кілька років", щоб випродукувати нові ракети всупереч умовам договору. Він погоджується з адм. Тирнером, що ЗСА зможуть відзискати свою попередню розвідувальну спроможність щойно в 1983 або 1984 році, але уважає, що вже через рік вдасться встановити „задовільну „перевірку". Це підтвердив Державний департамент, речник якого Томас Рестон заявив, що „Президент Картер не підпише договору, якщо він не буде вповні переконаний, що цей договір можна задовільно перевірювати".

Китайці плянують відкрити бюро торговельної місії в Ню Йорку

Вашінгтон. — Припʼявши до Мао Тсе-тунґівського жакета „Біґ Апел", символ міста-велетна, амбасадор Китайської Народної Республіки до З'єднаних Стейтів Америки Чаі Земін проголосив, що місто Ню Йорк являється економічним центром світу і тому уряд Китаю плянує відкрити в цьому місті свою першу на американській землі торговельну місію.

Заява китайського амбасадора заскочила багатьох слухачів. Після парадного обіду, на якому Чаі Земін склав цю заяву, речники міської управи Ню Йорку висловили своє вдоволення з цього рішення китайського уряду. Крім того амбасадор КНР зоповів, що Китай плянує відкрити два нові консуляти в ЗСА, а саме: в містах Сан Франсіско і Гюстоні. Китайські речники при тому підкреслили, що вони надіються на ведення поширеної торгівлі якраз в цих частинах ЗСА. Покищо не передбачено творення консуляту в Ню Йорку, правдоподібно тому, що тут діє бюро китайської місії до Організації Об'єднаних Націй й інші агенства, тісно пов'язані з дипломатичною службою.

Уряд ЗСА також відкриває свої консуляти в містах Шанхаю і Кантуні у яких, між іншим, схрещуються торговельні шляхи Китаю. Справою створення консулятів і торговельних місій займатиметься в найближчому часі спеціяльна американсько-китайська комісія.

Китайський амбасадор назвав Ню Йорк „дуже багатим містом" з його економічними, фінансовими, культурними і дослідчими центрами. „Якщо якась країна бажає вести торгівлю із ЗСА на широку скалю, — заявив амбасадор Чаі, — вона мусить взяти під увагу Ню Йорк.

Минулого року торгівля між ЗСА і Китаєм перейшла один більйон долярів і вона в будучому напевно буде збільшуватися. У зустрічі з китайським амбасадором взяв також участь сенатор Джекоб К. Джевітс, республіканець з Ню Йорку, який похвалив пропозицію китайців, бо з цього скористаються обидві сторони — КНР і місто Ню Йорк, керівники якого навіть вибираються до Пекіну літом цього року, щоб на місці перевірити можливості торгівлі.

Михайло Ситник

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Ізнов весна, як і минулі весни,
Покривджених людей не звеселя...
На Україні знов Христос воскреснув,
Та мертвою зосталася земля.

Хоч і співають птиці над садами
і пахнуть квіти, мед збирає джміль...
На цементі зруйнованого Храму
Жовтіє мох і в'ється дикий хміль.

На моріжку під клунею старою
Посвятить, може, дехто пасочки.
Коротка радість упаде сльозою
На серце, як роса на пелюстки.

А недруг в Києві біля Софії
Подвоїть варту вдень і уночі
Й ніхто із наших кревних не посміє
Перехриститись, мимо ідучи.

Дніпро шумітиме там, на Подолі,
Немов щоб погасити людський страх.
І хмари, наче вирвавшись з неволі,
Тікатимуть на захід в небесах.

А люди? Рани у цей День загоять
Й чекатимуть від Господа чудес,
І потайки, з надією німою
Шептатимуть: „Христос Воскрес!"

Два іранські лідери гостро критикують політику Хомейні

Теґран, Іран. — Два визначні іранські лідери, які мають також великий вплив на частину мусулман, — Аятолла Магмуд Талеґгані, головний релігійний провідник міста Теґрану, і Карім Санджабі, колишній міністер закордонних справ в уряді прем'єр-міністра Мегді Базарґана, який зрезиґнував протестуючи проти поведінки Революційних Комітетів і обмеження влади справжнього уряду, — знову натаврували політику Аятоли Хомейні, а зглядно ним покликаних Революційних Комітетів за їхню „деспотичну дію" і масове розстрілювання прихильників шаха Мохаммеда Різи Паглеві, як нібито „ворогів Бога і народу". Обидва впливові релігійні й політичні іранські лідери домагаються припинення „різні" в країні, обмеження влади Революційних Комітетів, які, на їхню думку, складаються з людей некомпетентних і передання влади справжньому урядові, що його очолює прем'єр Базарґан.

Цей виступ колись великих прихильників революційноого мусулманського руху уважається найсильнішою атакою проти теперішньої політики Аятоли Хомейні. Опозиційна хвиля набрала серйозного характеру, коли на вулиці міста Теґрану вийшло біля 50,000 демонстрантів, щоб голосно заявити своє незадоволення у зв'язку з арештом двох синів і невістки Талеґгані. До протестуючих колон опісля долучились ще студенти, робітники, а навіть деякі вояки, які домагалися повороту Талеґгані до активної політики і негайного полагоджения спору між ним і Аятолою Хомейні.

Товпа опісля зібралась під головною квартирою Національного Фронту і вислухала з великою увагою привіт і подяку Талеґгані, який, як інформують іранські джерела, виїхав з Теґрану до невідомої місцевости і ніхто не знає місця його перебування.

Другий провідний діяч іранської революції Карім Санджабі заявив публічно, що він не зрезиґнував з міністра закордонних справ з метою послаблення теперішнього уряду, але з думкою, щоб перестерегти Хомейні, Революційні Комітети і нарід, що не можна толерувати такої ситуації, де в одній країні владу виконують „два уряди". Він також критикував ісламських революціонерів, які виконують зарядження Революційної Ради і цілком іґнорують постанови леґального уряду.

Політичні спостерігачі підкреслюють, що Революційні Ради і Комітети, які підлягають безпосередньо Хомейні, тратять довір'я у провідної верстви іранського населення. „Ми не хочемо виконувати наказів прийнятих в темряві", — писалося на одному із плякатів учасників демонстрації в Теґрані і цей напис менш-більш правдиво символізував теперішні настрої у цій країні.

УКРАЇНСЬКА ВЕЛИКОДНЯ ПРОГРАМА НА ТЕЛЕВІЗІЇ

Філядельфія. — Філія Українського Католицького Університету у Філядельфії подає до відома, що в суботу, 21-го квітня, телевізійна станція WPVI русло 6 у Філядельфії висвітлить півгодинну телевізійну програму присвячену українським великодним звичаям і традиціям. Початок програми: година 2:30 по пол. Програмою проводить проф. Леонід Рудницький.

ПЕРЕДАВАТИМУТЬ ВЕЛИКОДНЮ СЛУЖБУ БОЖУ В УКРАЇНУ

Ню Йорк. — У Великодню неділю, 22-го квітня ц. р., „Голос Америки" передаватиме Великодню Службу Божу, яку очолить Владика Марко, з Української Православної Катедри св. Володимира в Ню Йорку безпосередньо в Україну від 11-ої до 12-ої години дня.

БАГАТО РАДОСТИ І ЩАСТЯ З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТВОГО БАЖАЮТЬ СВОЇМ ЧЛЕНАМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСЬОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА"

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ

СОБОРУ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Дорогі й улюблені,

— ХРИСТОС ВОСКРЕС!

„Я воскресіння й життя. Хто вірує в мене, — хоч і вмре, буде жити".
(Іоанна 11:25)

Сьогодні уночі, після днів печалі, терпінь і смерти, увіходимо в широко розкриту браму нашої Святої Церкви. У браму, яка розкриває шлях у безмежне сяйво, де „воскресіння і життя".

Ті, що уночі, — за прикладом прадідів, — обійшли навколо наших храмів і очікували доки розкриються церковні двері, побачили, що немає вже гробниці, немає печалі та темних риз і покривців. Храм преобразився і стрічає їх зливою світла, мерехтінням ясности.

Але і ті, що спізнилися, також почують, що сьогодні „Воскресіння день, просвітімось люди", що усім призначено сьогодні увійти в радість Господа свого. Це — інший світ, інші мірила, повнота буття усім, хто простягає і свою руку до простягненої руки Воскреслого Христа.

Воскресіння скріплює наші зболілі душі, лікує нашу зневіру і нашу боязкість, яка доводить до непротивлення злу. Сьогодні і до нас звернення Апостола Павла: — „А коли Христос у вас, то, хоч тіло мертве через гріх, але дух живий через праведність. А коли живе в вас дух Того, Хто воскресив Ісуса з мертвих, то Той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертельні тіла через свого Духа, що живе в вас".

Воскресіння торкається усього, воно всехоплююче. Тож якже нам, слабким і зневіреним, сумніватися в тому, що Воскреслий простягне свою рятівничу правицю й усьому українському народові? Народові, що за Христа перетерпів і далі терпить знущання і тяжкі муки.

Безбожники тріюмфують у переконанні, що вони вже навіки привалили тяжким нагробним каменем нашу Церкву і наш побожний християнський народ. Алеж каменем колись привалили й гробницю Христа. І сталося ж тоді, що раптом не стало каменя, зникла темрява, а сторожа впала ниць, перелякана перемогою Воскреслого Спасителя.

Тож вслухаймось сьогодні в радісні піснопіння Церкви! Об'єднаймось у братній любові, обміняймось братніми поцілунками з усіма, що сьогодні нам особливо близькі — з нашими братами і сестрами, які страждають за Правду Христову і любов до ближнього. Сьогодні ж бо спасіння світові, сьогодні „воскрес Христос, як Всемогутній". Сьогодні „просвітимось Торжеством і один одного обнімімо". І вдумаймось сьогодні у спасенні усім нам, — кожному окремо й усьому народові нашому, — слова Спасителя: „Хто вірує в Мене, — хоч і вмре, буде жити".

Христос воскрес! — Воістину воскрес!

Віддані Вам у Христі:

†**Мстислав,** Митрополит

†**Марко,** Архиєпископ †**Орест,** Архиєпископ

†**Константин,** Архиєпископ

Великдень, 1979 р. Б.

Папа підкреслює важливість католицьких шкіл у ЗСА

Рим, Італія. — Папа Іван Павло II, у листі до Крайової асоціяції учителів католицьких шкіл у ЗСА, закликав до збереження католицьких шкіл „навіть коштом великих жертв", уважаючи, що „католицька школа мусить залишитись упривілейованим засобом католицької освіти в Америці". Речники Ватикану поінформували, що Папа написав листа англійською мовою і вислав його на конвенцію згаданої асоціяції, яка розпочалась у вівторок, 17-го квітня, у Філядельфії.

Покликаючись на своїх попередників, які завжди прикладали особливу увагу католицькій освіті в Америці, Папа Іван Павло II висловив сподівання, що його заклик і піддержка дадуть „новий поштовх" католицьким школам у ЗСА та причиняться до їх чисельного і якісного розвитку.

Східня Німеччина обмежує свободу кореспондентів

Берлін. — Уряд Східньої Німеччини видав нові зарядження, які драстично обмежують рухи закордонних кореспондентів і забороняють їм переводити інтерв'ю на вулиці без дозволу офіційних чинників. Газета „Нойє Дойчлянд", орган Комуністичної партії Східньої Німеччини, інформує, що західні кореспонденти від тепер будуть змушені повідомляти міністерство закордонних справ 24 години наперед, якщо вони бажають покинути Східній Берлін і виїхати до [illegible] місцевости у Східній Німеччині. Розмови записані на магнітофоні на вулиці чи в помешканнях, які опісля мали б бути використані в пресі, повинні відбуватися тільки за дозволом офіційних чинників. Дотепер кореспонденти потребували такої згоди на інтерв'ю з офіційними особами, членама уряду, військовим персоналом і державними урядовцями. Кореспонденти будуть змушені виповняти спеціяльні формуляри у яких є рубрика їхнього заробітку і витрат, зроблених у Східній Німеччині.

Порушники, — пише газета „Нойє Дойчлянд", — одержать одноразову пересторогу, а після другого порушення цього зарядження будуть попрошені покинути Східню Німеччину.

Західні спостерігачі підкреслюють, що нові зарядження комуністичного німецького уряду були видані в допомогу поліційним чинникам, які вже віддавна слідкують за діяльністю не тільки кореспондентів, але всіх західніх відвідувачів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Христос воскрес!

Христос воскрес із мертвих; смертю смерть подолав!

Життя людське набрало нового змісту. Люди увірували в Його воскресіння і почали охрещуватися в ім'я Сина Божого Ісуса Христа.

Суть ідеї — перемога життя над смертю близька душі кожного народу, а зокрема і особливо українському народові, дарма, що його віками намагається закатувати невільницькими оковами бездушна і безбожна Москва. Та чи під силу їй це намагання? Чи хтось здолав колись самого Бога?

Бог, як і дух є вічними. А український народ правдиво увірував у воскресіння Сина Божого і охрестився в ім'я Ісуса Христа.

Від самого початку нового життя людського з воскресінням Христовим сили безбожництва, сили матеріялізму жорстоко переслідують тих, що увірували в те, що є воістину правдивим. Переслідуються вони і по сьогоднішній день.

Скільки мільйонів людей віддали своє життя за віру в Христа? На це ми не маємо відповіді. Були підземні і надземні катівні. Були походи армій проти народів, вірних Христові. А віра живе, як і живуть ті народи, що вірять в Нього.

Багато переніс і український народ за свою віру. Навали за навалами безбожних сил були звідусіль: з півдня, з півночі, сходу і заходу. Жертв не перерахувати. Гинув простий люд, жінки і діти. Гинули освічені люди разом з священиками, єпископами і первоієрархами-митрополитами. Гинули братчики і жінки мироносиці на всіх землях Матері України. Гинули з вірою в Нього. А в тих, що уникали передчасного знищення живого тіла, народжувалися діти. Вони, як і предки їхні продовжували і продовжують вірити у воскресіння Христове.

Один із великих синів України Тарас Шевченко у воскресінні Христа вбачав відродження рідної мови і воскресіння свого народу: „Воскресну нині! Ради їх, Людей закованих моїх, Убогих, нищих... Возвеличу малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю Слово''.

Слово було у Бога й Слово було Бог, — читаємо в Євангелії.

В сьогоднішні дні проти народу українського і його найідейніших представників відвічний ворог у своїх фортецях на півночі вигадав нові методи боротьби (старі, бачте, не брали). Ще недавно політично ненадійних ув'язнювали, катували. Тих, що зізнавались „у вині'' засилали в сибірські каторги, концентраційні табори. Цілий архіпелаг ГУЛаг створили. А тих, що відмовлялись каятися, просто, розстрілювали. Та зрозумівши, нарешті, що мети не досягнути, почали вигадувати і вигадали нові кари. В добу атома безбожники вирішили, якщо душі не займеш, то бодай мозок виполощувати треба за допомогою значних досягнень науки, за допомогою сучасної психіятрії. Повідкривали скрізь центри психіятричного нагляду над тими, хто критично ставиться до „досягнень'' соціялістичного будівництва, до керівників світового пролетаріяту, до т. зв. совєтського народу, не вірять в інтернаціонал без волі народів, не вірять у матеріялістичну марксо-ленінську діялектику.

Вся Україна вкрита могилами синів і дочок своїх, що життя віддали за віру, волю й ні від кого незалежне існування своєї країни. А скільки таких могил за межами України?

А ні медалі, а ні привілеї, а ні найновіша наруга над українською людиною не вбиває її. Вона живе. Вона продовжує вірити у воскресіння Христове, у вічну Правду Божу і в те, що воскресіння Христа є воскресінням України.

Радіймо в цей день Воскресіння Христового. Радіючи звернімось з щирим благанням до Нього: „Боже, благослови український народ на нове життя, щоб він міг прославляти Тебе так, як він на це здібний''.

Христос воскрес! — Воістину воскрес!

Роман Малащук

НАШ ВЕЛИКДЕНЬ

Друзям, що загинули в концентраційному таборі Ебензее на весні 1945 року.

[1]

І цього року, як звичайно в цій порі, вже скрізь весна. Молоде, дуже й завжди непереможне життя ламало крижані зимові окови, як дитячі іграшки.

Хто? Які сили можуть спинити весну? Хто стане на прю, хто наважиться протиставитись всесильному життю?

Та тут, на цьому проклятому клапті землі, щільно відгородженому від решти світу грубими подвійними й потрійними колючими дротами й засіками, не було весни.

Тут була смерть.

Концентраційний табір Ебензее.

Серед понурих гірських скель — 28 бараків, а побіч на невеликій віддалі кільканадцять чорних отворів, немов пащі якихось велетенських передпотопних звірюк — оце царство смерти. Бараки — місце перебування 12 тисяч приречених на смерть в'язнів, чорні пащі — вхід до підземних тунелів, скроплених потом і кров'ю тисячів, місце каторжної праці.

Як добрий косар, не спочиваючи ні на хвилину, смерть кладе покоси. Вдень і вночі. В штольнях, на будовах, у верстатах, по дорогах або таки в бараках. Найбільше в штольнях. Робота в штольнях — це найголовніше заняття, чи власне, головний спосіб винищування в'язнів.

Крематорій працював безперебійно вдень і вночі, але ніяк не міг впоратися зі своїм завданням, і трупи в'язнів лежали як дрова до велетенської печі, дожидаючи черги. Ці вже не потребували нічого — ні звільнення, ні хліба, ні весни. Їхні весни перемінювалися в попіл і в дим, що густими, чорними клубами виривався з високого комина і стелився низько поза колючими дротами.

А десь там, далеко, їхні страждаючі матері і батьки, жінки і діти даремно чели на своїх, що вже не повернуться ніколи.

У підніжжі скель ми вверчувалися в твердий ґраніт і будували довжелезні, просторі коридори. В тих коридорах-тунелях мали приміщуватися німецькі воєнні фабрики, щоб охоронитися перед бомбардуванням. Стоячи в воді й болоті, голодні й обдерті, притрушені сірим пилом, ми вгризалися в камінну скелю. Дорогу прокладав динаміт, а далі — наші руки. Робота йшла безперебійно вдень і вночі.

Вдень і вночі приносили до табору десятки загинулих в'язнів. Поруч них несено ще й тих, що впали на дорозі й самі вже не могли далі йти. Бо при контролі, на т. зв. „апелі'' мусіли бути всі в'язні, живі й мертві. Щойно після „апелю'', мертвих відвозили до крематорію, а тих, які ще давали ознаки життя, відносили до т. зв. лічниці та скидали на цементову долівку. Оце й було все лікування. Ті, що витримували, лишалися кілька днів у лікарні, звідки їх знову гнали до штольні. За другим разом несли вже прямо до крематорію. Врешті, — це й був останній етап і єдиний нормальний вихід для в'язня концтабору Ебензее. Надії на евакуацію були марні й даремні. Гітлерівська імперія доживала свої останні дні й евакуювати було нікуди.

До цього табору привезли нашу групу, що нараховувала біля 50 людей, ще в кінці січня 1945 року. Це була частина українських політичних в'язнів, евакуйованих з Авшвіцу до Мавтгавзену.

Вирвавшись з пекла концтаборів Авшвіц і Мавтгавзен, ми дуже швидко переконалися, що Ебензее перевищує все, що ми пройшли дотепер. До того ще й наші сили були вже не ті, вимотали їх попередні роки за ґратами, мурами й дротами.

Друзів зразу розкинули по бараках і по штольнях. Ми працювали на різних змінах, одні вдень, інші вночі, так що дуже рідко й зустрічалися. По кількох тижнях деякі почали знемагати. Каторожна, понад силу робота, гоніння, биття, голод і пронизливий холод висотували останні сили. Ставало ясно — всі не витримають.

Ішла весна, танув сніг, а з ним танула й остання надія...

Вже був час, щоб прийшла весна й до нас. Але як вона могла прийти до нас? Чейже всі дороги, всі шляхи і стежки були загороджені багнетами, завалені трупами, залиті кров'ю. То як могла прийти весна?

А тисячі в'язнів чекали на весну, ніби на своє спасіння. Рештками сил чіплялися за химерну нитку життя, що рвалося, як павутиння і скапувало, як догоряюча свічка...

Витримати, за всяку ціну витримати! Стільки пройшли від 1941 року починаючи аж дотепер, стільки перетерпіли... Невже ж доведеться отак марно пропасти? Ось війна закінчиться, зближається воля, давно втрачена, по чужих дорогах розгублена воля. Весна... Життя...

Лише витримати, не датися!

Як мене принесли напівживого зі штольні, було 13-те березня.

[Продовження буде]

Людмила Коваленко

ВЕЛИКДЕНЬ 1925 РОКУ

Темне весняне небо. Тихий рух сонного міста свідчить про його життя серед ночі. Лагідний шелест каштана під моїм балконом. Я слухаю те все, повна блаженної безвладности, яка оповиває тіло, коли видужуєш од хвороби.

Я саме видужую. Видужую не так від хвороби, яку переборола легко, як від журби. Хвороба забрала в мене мого маленького сина, який тільки два тижні прикладав до моїх грудей свій ротик і, сопучи, ссав звідси сили для життя. Не набрав їх у мене досить, не зміг подужати хвороби, одійшов, лишив мене саму. Жаль за ним і гірко. Гіркота від того, що марні були мої муки, марно носила його дев'ять місяців, марно напружувала усі сили мого тіла, — смерть перемогла мене.

Я сама в хаті. Всі пішли до Св. Софії, до старої, рідної, нашої Софії. Пішли ще з вечора, щоб перебути там цілу ніч і діждатися щорічного чуда. Дочекатися владного, переможного співу: Христос Воскрес!

Я дуже хотіла б бути там, з ними. Почути ще раз, що смерть, яка перемогла мене, — переможена. Вся моя істота прагне віри у воскресіння. В особове воскресіння, коли я зможу побачити мого хлопчика і спитати: чи не нарікає він на маму? Чи в своїй неприступній для мене чистоті згадує хоч колись маму, про ту, що його родила й не зуміла зберегти?

Але усі радили не йти. Самі були тривожні, нашорошені, готові до прикрости, готові перебути образу.

— Куди там тобі йти, — говорив чоловік. — На сьогодні заряджено комсомольський антирелігійний карнавал. Хто знає, що їм прийде в голову виробляти. Та чи й витерплять людини?..Може бути бійка, замішання, а ти така слаба. Сиди краще дома. Виспишся, відпочинь.

Та мені не спалось. Я вийшла на балкон, і от слухаю тихого шелесту вітру й голосів ночі. Моя душа знесилена і тоскно чекає чуда. Може, от зараз, коли там, в церкві заспівають: Христос Воскрес! — мій хлопчик якимось непомітним знаком дасть мені пізнати, що він живе. Що він живе десь там далеко, в красі й чистоті. І на секунду, на коротку мить злетить звідти в наш земний бруд, щоб заспокоїти мою тугу.

Я не знаю, як це станеться. Може, вітер особливо ніжно обведе моє лице теплою рукою і на хвилинку спиниться коло чола. Може, метелик перелетить тремтливо через вузьку смугу світла і торкнеться мого волосся. Може, просто чиясь ніжність пропливе коло мого серця, закостеніла туга випустить його з своїх пальців, і на мить стане мені спокійно та радісно, як тоді, коли мій хлопчик лежав коло мене. Я не знаю, як станеться чудо, але я його жду.

Сотні людей зараз у Софії ждуть того чуда. Обкрадені буднями, поховавши надію і любов, як я поховала свого сина, залякані, розгубивши себе, знітившись, — вони прийшли до церкви і ждуть чуда. Ждуть чуда оновлення. Раз на рік повернутись до свого народу. Раз на рік згадати себе, стати самим собою. Отут, у церкві, у Київській Софії, яку ще змогли зберегти і охоронити.

То небагато — раз на рік, але може вистачити. Може підкріпити, підсилити, зміцнити. Людина знайде саму себе, згадає минуле, поплаче над неповоротним, збере себе докупи. Для багатьох — знову на цілий довгий рік.

Я жду. Софія недалеко від нас. Я почую бодай віддалений спів хору, коли підуть з хрестовим ходом довкола церкви. Це час найбільшого напруження. Час чуда. Я жду і прислухаюсь. І чую, як ніч верещить мені у вуха, що чуда не буде! Що чуда нема і не може бути, бо смерть всевладна! То кричать, верещать, вигукують мені і всьому нашорошеному місту з десяток вантажних автомобілів, що раптом вихоплюються з-за рогу вулиці і котять попід моїм балконом — до Софії.

Маскарадні, чудернацькі, карикатурні постаті кривляються на плятформах тягарівок, танцюють, вимахують руками. Б'ють в бубни, свистять на сопілках, пищать на губних гармоніках, співають і вигукують. „Архангел Гавриїл'' обіймає „Діву Марію'', що весело вимахує вузьким глечиком і непристойно підкидає ноги. „Папа в тіярі набакір і з червоним носом тулить до серця карнавку на гроші. „Патріярх'' з довжелезною бородою і випнутим животом обіймає розпатлану „монахиню''. Друга черниця танцює якийсь дикий танок з „патером'', тонзура якого виблискує в світлі ліхтаря. Знову „Діва Марія'' і біля неї рогатий „Йосиф'' з сивою борідкою. Священики, пастори, монахи, навіть рабини.

— Чому рабини — миготить у мене думка. — Чому рабини на Великдень?

Та авта сунуть далі. Намазані, наляпані, обсмикані постаті. Костюми бідні, обдерті, зроблені наспіх, з наказу, без охоти і уміння... Папір і клей. Багато паперу і клею. Як-небудь, аби виконати завдання. Аби написати у звіті: „Наша комсомольська ячейка провела антирелігійний карнавал''. Нема справжньої веселости, нема дотепу, нема навіть злоби. Трафаретно, мертвотно, сухо. З наказу, як тяжку працю, як суботник по очищенню вулиць од сміття.

Автомобілі завернули за ріг і зникли.

Міцно впиваюсь у поручні руками. Серце б'ється від образи і гніву. Хочеться збігти униз, кричати, кликати людей, спинити. Але не можна. Не смію. Хто піде за мною, загине. Мій чоловік загине. Мій рід загине... Стискаю поручні і молюся:

— Боже! доки будеш терпіти. Зроби чудо! Зроби!

Виття, вереск, викрики чути вже здалека. Але чути добре. Це вони вже їздять навколо Софії. Тепер усі вони пнуться, стараються, кричать і гукають. Усі хочуть перекричати один одного. Усі хочувть дістати похвалу од начальства.

— Мертвота перемагає. Нема життя. Нема воскресіння, — защеміло серце.

— Є воскресіння! — чую я, — є!

Це великий дзвін Софії почав свою мову. Владно, уперто, могутньо кидає він у ніч, у місто своє тверде:

— Є!.. Є!.. Є!..

Є чудо!.. — перегукуються ніжні підголоски. — Є чудо! Вірю в чудо! Знаю чудо!

БАСКИ ДОМАГАЮТЬСЯ САМОУПРАВИ, ВЛАШТОВУЮТЬ МАСОВІ МАНІФЕСТАЦІЇ

Більбао, Еспанія. — Агентство Ройтерс інформує, що баски зорганізували у чотирьох великих містах Еспанії — Більбао, Себастіян, Памплоні і Віторії — масові демонстрації з участю понад 200,000 осіб, домагаючись самоуправи для провінції басків. Марш басків був влаштований з приводу національного свята, яке в минулому напротязі понад 35 років було заборонене еспанським диктатором Франсіско Франком.

Демонстрація була також звернена проти Франції, уряд якої обмежив діяльність басків на французькій території, арештуючи тих баскських націоналістів, які не послухались зарядженню французьких чинників.

З НАШИХ БУДНІВ

Великдень на воді

Коли десять років тому я відмічав на цьому місці свій перший в Америці Великдень, я писав тоді, що наш корабель „Ерні Пайл'' не міг причалити 21-го березня 1949 року до берегів цієї вільної землі, бо тоді в Ню Йорку був страйк портових робітників. Тепер я дуже вдячний моєму доброму другові і визначному дивізіонерові, Славкові Балабанові, за те, що він мене скореґував: ото ж 30 років тому, коли наш транспорт пробував причалити до нюйоркської пристані, в Ню Йорку, вийнятково, не було тоді страйку, але транспорт сяк чи так не міг вивантажитись, поскільки це був кінець тижня, коли робітники не працювали, а заслужено відпочивали.

Так-то нам, невеличкій групі українців-католиків і православних, прийшлось відсвяткувати соборно наш перший Великдень не на землі американській, а на її водах, тобто — на Атлантійському океані. Земля ж була так близько — тільки шапкою кинути! Статуя Свободи височіла перед нами ясним символом, як на долоні і витискала сльози з очей скитальського люду... Гарний жест зробив капітан корабля, що велів відпустити з кухні нашій групі декілька дозенів варених „натвердо'' яєць, коли йому вияснили, що це наша традиція — розговлятись ячками. Про шинку, ковбасу, хрін та прочі сніди можна було собі помріяти, згадуючи Рідний Край, чи недавно покинуті, теж рідні табори Ді-Пі...

Пригадую, що Воскресна Утреня і Свята Літургія були відслужені в концертовій залі корабля, а вівтар споруджено на одному з білярдових столів... На жаль, забув ім'я священика, що нам тоді правив, але ж добре пам'ятаю, хто був дяком: сл. п. д-р Ярослав Гриневич, один з наймолодших Усусів та учасник боїв за Львів, що відійшов від нас навіки минулого року...

Та й ще пригадую, як під час Богослужби якась заблукана хвиля вдарила по заякореному кораблі аж він перехилився, а тоді вівтар зі свічками, євангелієм і всією святістю — „поїхав'' із середини залі під бортову стіну, на якій затримався; коли ж корабель вирівнявся — вівтар „вернувся'' назад до священика і дяка, що стояли безрадно, немов ошелешені, по середині імпровізованої церкви...

Цю сцену бачу живовидячки так яскраво й плястично, ніби вона сталася тільки вчора! А це вже стукнуло з того часу — тридцять років...

Ікер

Ігор Качуровський

РОЛЯ „ХАТЯН" У РОЗВИТКОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(До семидесятиріччя заснування журналу „Українська хата")

[2]

Можна лише пошкодувати, що лірика Миколи Філянського лишається неприступною для українського читача в Україні.

*
* *

Найповніше й найкраще в журналі „Українська хата'' була представлена толішня молода поезія України. Майже кожне нове число журналу приносило читачеві поезії Олександра Олеся, Грицька Чупринки, Миколи Вороного, Миколи Філянського або ще когось із наших тодішніх поетів-новаторів. Ми сприймаємо сьогодні їхню творчість як історично-закономірну реакцію на пересичення української поезії народницькими, запозиченими в росіян, ідеологічними трафаретами та словесними штампами. Найпродуктивнішим серед поетів-„хатян'' був Грицько Чупринка. Ось уривок із його легкоплинної, співучої поезії „Віщі дзвони'':

Розігнавши тьму північную
Світлий Геліос пливе;
Гучно славить силу вічную
Все живе.

Оживають квіти зморені,
Плещуть води голосні,
Воскресають сили зборені
Навесні.

Віє силами нестримними
Геній щастя і краси.
Скрізь бренять, лунають гімнами
Голоси.

Олександер Олесь опублікував в „Українській хаті'' великий цикл „Щороку'', де персоніфіковано сили природи і колобіг річних змін; містерію життя та вмирання подано крізь призму особистих почуттів людини. Ось фрагмент зі „Щороку'':

Квітки любові розцвітають
Єдиний раз, єдиний раз.
Вони ніколи не вмирають
І вічно жалем ранять нас...

Та не слід, однак, думати, що поети „Української хати'' наглухо замикалися в сфері особистого, що їх не цікавила національна чи соціяльна проблематика. У того ж таки Олеся знаходимо поезії цілком національного й соціяльного звучання.

Поруч із Олесем і Чупринкою, великою популярністю тішився в ті роки й Микола Вороний. На відміну від обох своїх сучасників, які схилялися до імпресіонізму, Вороний виявляв схильність до клясичної чіткости вислову, до канонізованих форм, любив показати свою европейськість та освіченість як це маємо в його сонеті „Нє вольно'':

„Нє вольно!'' Слово се, холодне і блискуче,
В устах твоїх бреніло так свавольно,
Так мило: ... Але в нім відчув я щось могуче,
Чому опертися було... „нє вольно!''

О, мово польська! Ти і гарна і пестлива,
Але (нехай не буде се фривольно!)
У тебе є одна лиш вада нещаслива —
Вона міститься в слові тім: „нє вольно''.

„Чом не моя?'' — думки мої заграли блиском,
Коли побачив я тебе в кущах малини...
Аж раптом, слово се: „нє вольно'' нібиприском

Мене вразило... І тиняюсь я бездольно.
Ох, не для мене сонячні хвилини,
Коли про тебе й думати „нє вольно''!

Отже, поети-хатяни: Микола Вороний, Олександер Олесь, Гринько Чупринка на початку сторіччя творили певного роду авангард української поезії, бож саме вони пересаджували на рідний ґрунт найновіші здобутки тодішнього европейського та російського письменства. Треба, однак, зазначити, що вони робили це вельми обережно, потроху долучаючи нове до старого, традиційного, без творення здеклярованих літературних напрямків і без проголошення модерністичних маніфестів.

Не зашкодить нагадати про долю цих авангардистів. Микола Філянський помер в ув'язненні, за офіційними даними — 1938 р., Грицька Чупринку розстріляли 1921 р. за участь в українському повстанському рухові. Олександер Олесь і Микола Вороний виїхали на еміграцію. Олесь помер у Празі 1944 р. А Вороний 1926 р. повернувся в Україну, де лишився його син. Тридцять другого року його репресовано, але, мабуть, з огляду на те, що він — перекладач „інтернаціоналу'' та „Марсельєзи'', він потрапив лише до катеґорії „адміністративно висланих'' за межі України. 1935 року заарештовано сина Миколи Вороного — Марка, також поета, що деякі свої твори підписував псевдонімом „Антіох''. Він загинув на Соловках, можна думати, розстріляний восени 1937 року. Були поголоски, нібито напередодні війни Микола Вороний повернувся в Україну. За даними з совєтських джерел, він помер 1942 року, але де й за яких обставин — про це маємо лише суперечливі відомості.

До старших віком співробітників „Української хати'' належав Микола Чернявський, поет і прозаїк, також репресований і ліквідований у добу сталінського терору. Довідник „Художня література, видана на Україні за сорок років'' як дату смерти Чернявського подає 1937 рік. Інші джерела продовжують йому життя (правдоподібно — продовжують посмертно) іще на дев'ять років.

*
* *

„Українська хата'' не тільки гуртувала відомих у ті часи письменників, а й радо давала дорогу молодим авторам. Зокрема тут починали такі видатні поети, як Максим Рильський, Павло Тичина, Володимир Свідзінський... Поруч із ними бачимо низку інших імен — тих, що їх власники, почавши з поезії, присвятилися пізніше іншим жанрам (наприклад, Яків Мамонтов), або взагалі відійшли від літературної діяльности (як мій знайомий Постоловський, що доживає віку в далекій Арґентині).

Максим Рильський публікував в „Українській хаті'', головно, пейзажну лірику та прозові ліричні нариси. Знаємо, що як поет він розвивався дуже повільно, найвищого рівня його творчість досягла щойно в двадцяті роки. Ранні твори Рильського не підносилися над середнім поземом нашої поезії, проте з ними варто ознайомитися — як із початковим етапом творчого розвитку одного з найвидатніших українських поетів. Ось, наприклад, поезія „Вечірня флейта'':

Я згадую тебе: в смерканні лісовому
Мовчали чорнії гіллястії граби,
Ти в білому була, і в світлі голубому
Усе молилося, радіючи тобі.

Ні слова не сказав тобі я про кохання,
І навіть сам собі ні слова не сказав,
І ще й тепер в грудях дзвенить питання:
Чи я тебе кохав, чи не кохав?

Лиш знаю я: ти символ літ щасливих,
Таких солодких пролісків краси,
Що сяли і цвіли в невинних переливах
Невинної роси.

[Продовження буде]

ІЗ ВЕЛИКОДНЬОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ІЄРАРХІЇ

УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ВІДРОДЖЕНОЇ В 1921 РОЦІ

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

„Прийдіть до Мене всі, працею зморені та перетяжені і Я дам вам спочинок". (Мат. 11:28)

Український православний народ вступив в останнє десятиліття, яке завершує тисячеліття його перебування в Святій Православній Вірі.

Тисяча літ тому, святий князь Володимир Великий охристив Русь-Україну в Святу Православну Віру, і цим показав нам шлях до єднання з Богом, шлях до добра, братерства і любови. Він привів нас до пізнання істинного Бога і навчив нас вірити, надіятись і любити. Святий рівноапостольний князь Володимир привів нас до Святої Православної Церкви, показав нам шляхи до нашого спасіння, обоження, удосконалення і вічного життя...

Святий рівноапостольний Володимир Великий, як посланець Божий став для українського народу, як і для всього християнського світу Учителем євангелії, Богопізнання, віри, добра, братерства, милосердя, справедливости і любови.

Але, там де діє Бог, там протидіє диявол, який вибрав собі в помічники... Владіміра, Владіміра нечистивого-Леніна і доручив йому руйнувати віру в Бога і запроваджувати в життя людства замість віри — безвірство, замість любови — насильство і силу, замість братерства — ворожнечу, замість милосердя — жорстокість, замість обоження людини — озвіріння, замість стриманости — розпусту, зажерливість, гордість і лицемірство.

Диявольські сили зла на чолі з Владіміром нечистивим, ось уже семий десяток років ведуть криваву війну з християнством світу. В Україні і на всьому сході опанованому комуністичною владою, силою і насильством руйнуються церкви, нищиться віра в Бога, дітей виховують в атеїстичному дусі, а за читання євангелії, віру в Бога і проповідування Христа—християн наказують довічним ув'язненням і смертю...

Збайдужіння і відхід від Церкви значної частини християн у вільному світі руйнуючо впливає на життя української спільноти на чужині перебуваючої.

Забуття Бога, Церкви і християнських чеснот, це перехід в стан поганства і прямий шлях до загибелі. Забування своєї нації,рідної мови і звичаїв—це національна зрада. Виховання своїх дітей в чужинецькому дусі і творення мішаних подруж це самознищення.

Отже все це є наслідком того, що ми у вільному світі переходимо в стан євангельського багача, в якого добре зародила нива. (Лук. 12:5, 17-20). Життя без Бога і власного національного „Я" немає ніякої вартости і ніякого змісту. Тому ми мусимо зрозуміти, що без релігійного відродження нації, без Бога і збереження національних вартостей, наша національно-визвольна боротьба є не що інше, як тупцювання на місті.

Причиною нашої бездержавности є наша християнсько-релігійна і національно-державницька інертність і збайдужіння. Тож пам'ятаймо, що лінивого і не розумного карає Бог. Тож зрозуміймо свою релігійно-християнську і національно-державну гріховність покаймося і припадім до воскресшого Христа і Він заспокоїть нас.

У радісні дні Великодня щиро молімо Воскресшого Владику, щоб він воскресив із мертвих нас і нашу Матір — Україну.

З днем воскресіння Христового, з днем радости і надії вітаємо ввесь український народ в Україні і в розсіяні сущого.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Блаженніший ГРИГОРІЙ, Четвертий Митрополит
Київський і всієї України

Смиренний ВАРЛААМ, Архиєпископ Американський.

Дано в Чікаго в Свято-Покровському Катедральному Соборі,квітня 20 дня 1979 року Божого.

ІЗ ПАСХАЛЬНОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗСА І КАНАДІ

„Нарешті, Він з'явився Одинадцятьом, що сиділи вони при столі, і докоряв їм за недовірство їхнє та твердосерця, що вони не йняли віри тим, що воскреслоого бачили Його.І сказав Він до них:Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте" (Мк.16:14-15)

О, яке то цінне доручення дав Христос ученикам Своїм, посилаючи їх на проповідь Святої Євангелії! Спершу Він докорив їм за недовірство, а потім сказав: Ідіть по цілому світові і проповідуйте... І вони послухали свого Учителя і, зі своїми слабими силами, пішли притягати до Нього всі народи світу. Колючим терням були вкриті стежки їхньої місійної праці, але вони не злякались перед гонінням та переслідуванням і.з великим запалом проповідували... І ця проповідь Євангелії Христової продовжується по сьогоднішній день. За цю проповідь тисячі віруючих заплатили своїм життям, а в першу чергу св. Апостоли, бо крім ап. Івана, який помер преродною смертю, всі інші були замучені за проповідь Євангелії Христової.

...Кожне річне свято, а зокрема Великдень приносить нам не лише обрядову красу, але також підносить наші душевні почування, які часто нагадують нам цінні події з особистого, родинного чи народного життя...

...Наші серця сповняються великою радістю, коли нагадуємо про всенародне воскресіння з 1917-18 років, яке дало волю нашому народові. Після довгих років неволі, сонце вкрилося кривавою багряницею і звістило всім про воскресіння народу до кращого життя, а ратай, орючи ниву зупинив коні, бо в той час він відчув біль і радість матері при родстві; він почув клич: хто живий і здоровий, — поспішай! Це я ваша мати — Україна, жду на твою допомогу!... Та, на жаль, не під силу було встояти нашому народові, бо в нього забракло віри і запалу Апостолів, з якими вони проповідували Правду Божу на землі. Коли б були встояли, ...нині „не плакала б мати, діти не ридали б!...

Світлий празник Воскресіння Христового, — це чисте, весняне повітря, яке дає нам силу до життя і збуджує велику радість. Прославляючи Спасителя, пам'ятаймо на Його слова „Ідіть і проповідуйте...", та ширім правду про переслідування і уярмлення нашого народу. Це є наш священний обов'язок.

Нехай Воскреслий Господь благословляє Вас силою і знанням Його учеників, щоб виповнили Вашу повинність перед Ним і народом нашим:

З побажанням радісної Пасхи, кличу на славу Господеві „ХРИСТОС ВОСКРЕС!"

Ваш Єп. Андрей

Шевченківський концерт у Вотервліті

Заходом Школи Українознавства у Вотервліті, Н.Й., відбувся 1-го квітня ц.р. Шевченківський концерт у виконанні всіх школярів. Олесь Якубович почав привітом „Поклін Тобі Тарасе", що його проспівали діти. П'ять найменших з дитячого садочка під проводом Люби Кушнір спільно деклямувало „Мово рідна — слово рідне". Учні 1-ої та 2-ої кляси спільно продеклямували вірш Л. Храпливої „Т. Шевченкові". Шкільний хор під проводом учительки мґр Д. Якубович проспівав „Заповіт", пізніше „Думи мої", „Віє вітер", „Садок вишневий" і „Гамалія" при фортепіяновому супроводі п. Я. Кушніра. Твори Шевченка деклямували: Стефа Коновальчук, Влодко Білинський, Стеня Дзядів, Маруся і Христя Хорват, Роман Гарасимович, Олесь і Роман Якубович музичне тріо: Таня Сосяк (флейт), Марко Якубович (клярнет), Я. Кушнір (фортепіян) відіграло „Реве та стогне", „Стоїть явір" та акомпаньювало хорові до пісні „Віє вітер".

У другій частині концерту учителька З. Білас вивела інсценізацію „Перебендя". Богдан Демчар, як бандурист, проспівав думу „Я сьогодні щось дуже сумую" при власному супроводі на бандурі. Діти з 5, 6, 7 і 8-ої кляси продеклямували вимки з поем: „Перебендя", „До Основяненка", „Іван Підкова" і „Тарасова ніч". Відспіванням українського національного гимну закінчено цей поклін нашої шкільної дітвори Великому Тарасові.

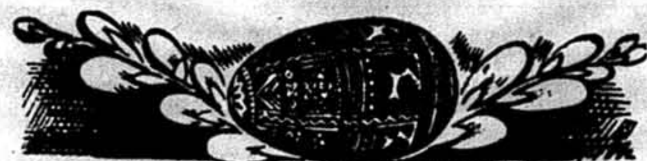
Директор школи В. Літинський подякував учителькам за велику працю в підготові концерту, всім виконавцям програми та гостям, що заповнили залю Українського Клюбу. Наша шкільна молодь гідно відзначила Шевченкові Роковини, але в нашій окрузі існують різні наші товариства, хори, що повинні спільно вшанувати Найбільшого Українця так, як це діється в інших наших осередках.

І.Д.

Веселих Свят!

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— пересилають —
Рідні, Приятелям і Знайомим
Д-р Климентій і Ольга Стефанія Рогозинські,
та
Д-р Юрій Срібний

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
щирі побажання
Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
пересилають
д-р Ярослав і Христина Восвідки

Найкращі побажання
Веселих Свят
з нагоди Празника
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
пересилає
д-р Мирослав Бих з Родиною

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
щирі побажання
Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
пересилає
д-р Мирон Зарицький

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
пересилають
РІДНІ, ТОВАРИШАМ, ЗНАЙОМИМ
І ШАНОВНИМ ПАЦІЄНТАМ
**Д-р МАРКІЯН І ЯНКА МІҐОЦЬКІ
з РОДИНОЮ**
Clifton, N.J.

Радісних Свят
Воскресення Христового
РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ,
ПАЦІЄНТАМ і ЗНАЙОМИМ
щиро бажають
Д-Р ЛЮБОМИР І ОКСАНА КУЗЬМАКИ
з донечкою РОКСОЛЯНКОЮ

Рідним, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажають —
д-р Іван і Наталія Макаревич

Рідні, Приятелям і Знайомим
Веселих і Щасливих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
**д-р ВОЛОДИМИР І ЛІДІЯ МАРТИНЦІ
з РІДНЕЮ**

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Вельмишановним Гостям, Приятелям і Родині
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажає —
Д-р Роман і Зузанна Сапович
РЕСОРТ НАД МОРЕМ
VILLA LIDIA
128 E. Crocus Road Wildwood Crest, N.J. 08260
Phone: Area 609-522-3348

З ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
Веселих та Щасливих Свят
Рідні, Знайомим та Шановним Пацієнтам
— бажає —
**Д-р Юліян Гной
з Родиною**

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Усім — Родині, Друзям, Знайомим, Братам Православним, які щиро, незрадливо душею шанують ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ згідно з українськими предковічними звичаями, сердечно вітають
**д-р Александра і д-р Іван
Яроші з Родиною**

Христос Воскрес!
Рідні, Приятелям та Знайомим
щирі побажання
Веселих Свят
пересилають
д-р Богдан і Марія Макарушки
Бруклин, Н.Й.

Рідні, Приятелям і Знайомим
з ВОСКРЕСЕННЯМ ХРИСТОВИМ
Веселих Свят та здоров'я, щастя
та всього добра бажає
Д-р Галина Носковська-Гірняк

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідним, Приятелям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає
д-р М. Крижановський з Ріднею
Ню Йорк — Кергонксон

Радісних Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
бажають
**д-р Богдан, Леся, Аріядна, Андрій
і Діяна Нички**

НАЙЩИРШІ ПОБАЖАННЯ
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідним, Приятелям та Друзям
— пересилає —
**д-р Василь Кіналь
з Родиною**

Веселих та Щасливих Свят
Воскресення Христового
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
— бажають —
**Ліда і д-р Роман Смики
з Мамою і Синами**

Веселих Свят
Воскресення Христового
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, КЛІЄНТАМ
ТЕПЕРІШНІМ І МАЙБУТНІМ
— бажають —
власники „КРИМУ" і „ТАМАРИ"
Вайлдвуд, Н. Дж.
Д-р Ярослав і Стефанія Бернадини
НОВА АДРЕСА:
104 E. Aster Rd. Wildwood Crest, N.J. 08260

Засуджено комуністичних шпигунів на кару смерти

Тайпей, Тайван. — Пресові агентства інформують, що військовий суд на Тайпею засудив до кари смерти комуністичного шпигуна Ву Чун-фа, а 14 інших осіб, яким доказано шпигунство на користь Китайської Народної Республіки, засуджено на довгореченцеві терміни ув'язнення. Закордонні кореспонденти підкреслюють, що суд над комуністичними шпигунами викликав деяке ускладнення в тайванському парляменті, бо декілька послів були проти застосування кари смерти під теперішню пору.

Серед 15-ох шпигунів був також лідер так званого незалежного руху на Тайвані Ю Тенг-фа і його 53-літній син.

Христос Воскрес!

РІДНІ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
Веселих Свят
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
бажає
д-р Борис Филипчак
Пассейк, Н. Дж. (57 Passaic Ave.)

ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
РІДНІ І ЗНАЙОМИМ
— бажають —
**д-р Олекса Лятишевський
з Ріднею**

Мґр і докторант УВУ **Пакуляк Василь**
з дружиною **Олександрою** та **Дочками**
з нагоди
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
пересилають найщиріші побажання Родині, Хв. Ректоратові і Професорам УВУ та всім давнім Приятелям.
Нова адреса:
W. Pakulak, 3717 — 41st Ave. South, Minneapolis, Mn. 55406
U.S.A.

Рідним, Друзям і Знайомим
щире
ХРИСТОС ВОСКРЕС
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
— бажають —
Д-Р ЮРІЙ, ВІРА, ЛЕСЯ І МАРТА КУШНІРІ

Христос Воскрес!
Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Родині на Батьківщині, Приятелям та Знайомим
бажають
Д-р Богдан і Марія Бабій

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
Рідним, Приятелям та Знайомим
Веселих та Щасливих Свят
бажають
**д-р ВІТАЛІЙ, ОЛЕКСАНДРА, ОЛЕНА
та ВОЛОДИМИР БОГДАНІВ**

З ПРАЗНИКОМ
СВІТЛОГО ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
Д-р Остап і Зеня Баран з Родиною

З СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ
ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ
Вітають Братів Одновірців, також Рідних, Приятелів, Знайомих і Всіх Людей Доброї Волі.
Пастор Мирослав і Софія Рожаки

„День Православія" у церкві Св. Тройці в Ірвінґтоні

Дня 11-го березня у церкві Св.Тройці відбулось урочисте святкування „Дня православія" під час якого відслужено Св. Літурґію та Панахиду в пам'ять гетьмана І. Мазепи, на якого свого часу Москва наклала анатему, та за всіх спочивших у Бозі борців та діячів і захисників Св. Православної Віри та Української Держави. Після Панахиди виголошено многоліття Владиці Блаженнішому Митрополиту Мстиславові та всьому-єпископатові Св. Православної Церкви Української на еміграції і в ЗСА. О годині 5-ій вечора Великопісну Вечірню в церкві Св. Тройці відправило духовенство деканату, яке очолив Високопреосвященніший Архиєпископ Марко. На всіх Богослуженнях співав хор ім. Д. Бортнянського під керівництвом інж. Д. Олійника. При кінці Вечірні Владика Архиєпископ Марко в своїй проповіді наголосив значення „Дня Православія". Церква була переповнена мирянами і після Служби Божої всі присутні засіли частуватися перекускою, що її приготувало Сестрицтво з членами Церковної Управи. Під час перекуски о. д-р Юрій Шумовський прочитав доповідь про українського православного святоого Іоасафа Білгородського зі запорозького та гетьманського роду Горленків. О. декан Б. Желехівський у промові подякував Сестрицтву та Церковній Управі і о. настоятелеві — за гостинність і гарне прийняття. Відспівавши молитву „Достойно є", святкування „Дня Православія" закінчено, залишивши у присутніх миле враження. На будучий рік „День Православія" має відбутися у Картереті, Н. Дж.

Н. Н.

ЩАСЛИВИХ СВЯТ!
Величним і Радісним
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
вітає
Родину, Друзів і Знайомих
Д-р ЛЮБОМИР ВОРОХ
Великдень, 1979

Дорогих Рідних, Друзів і Знайомих
вітаємо нашим традиційним
ХРИСТОС ВОСКРЕС!
і бажаємо всіх благ.
Марія і д-р Михайло Логаза
Нова адреса: 215 Ludden Parkway, Syracuse, N.Y. 13219

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
Рідні, Друзям і Знайомим
бажають
**д-р Володимир і Марія Вірщуки
з Родиною**
Гайтсвілл, Н. Дж.

**Д-р Марія Ярославська
Інж. Юрій Огісько**
щиро вітають
всіх Друзів та Знайомих
З ДНЕМ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
(212) 662-5181 (516) 281-3261

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
— бажає —
**д-р Надія і інж. Ігор Кмети
з Родиною**

Христос Воскрес!
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
щирі побажання
Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
пересилає
д-р Юрій Трухлий з Дружиною
Ню Йорк, Н. Й.

Веселих Свят
ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
бажає
д-р Василь Трухлий з Дружиною
Чікаго, Ілл.

Ню Гейвен у поклоні Кобзареві

„Ми вже довгі роки не бачили такої академії в честь Т. Шевченка, як ця, що її влаштувала наша „Рідна Школа" з участю малят Світлички, 1-го квітня ц. р.," — заявив один нюгейвенський громадянин. І так потвердили всі учасники цього свята,які уважливо і з подивом приглядались виступам нашої шкільної молоді.

По вступному слові Яр Зінича українською та Мих. Ліпцана — англійською мовами, піднеслася куртина і перед очима глядачів появилися діти — хлопчики і дівчатка, всі у вишиваних строях, прекрасний гурт, що співом „Заповіту" привітав нашого генія України. З черги малята Світлички ніжними голосами проспівали вірш: „На службу Україні", а за ними учні першої кляси прорецитували віршик: „Поклін Тарасові". За ними Ксеня Кизик, учениця III-ої кляси виголосила поему „Про Тараса хлопчика". Відтак Наталка Гарвій, учениця IX-ої кляси , в асисті Христі Висовської, що продеклямувала виїмок із „Неофітів": „Благословення в женах..." та, по закінченні докладу Христі Гузик, що відрецитувала вірш: „Мені однаково...", прочитала реферат про Шевченка-ісповідника віри і страдника аж до самовідречення за свій поневолений нарід.

У другій частині при акомпаньяменті В. Маркова, співаючи „Поклін Тобі Тарасе", ґурт дівчаток і хлопців вивів ритмічні вправи із синьо-жовтими прапорчиками, що викликало щире захоплення у оплесках глядачів. Відтак були такі деклямації: Р. Олещука, М. Луців, Л. Ґілдей, О. Куць, Н. Посполита, Д. Чабала, А. Куць, Б. Гарвій, Л. Карнаух, О. Науменко та М. Денисинко.

У третій частині виступив хор школи із піснями: „Тополя", „Розрита Могила", „Тече вода з-під явора", „Наша дума, наша пісня". Опісля „Бандуристе, орле сизий" віддеклямувала учениця УІІ-ої кляси Христя Манлич.

У четвертій частині „Думи мої, думи мої..." — фортепіянове сольо, нову композицію батька проф. Б. Маркова, із вервою відіграв його син, виявляючи неабияке вміння техніки і фортепіянової клявіятури. А потім знову на сцені виступили деклятатори, а це Оленка Юречко, продеклямувавши поему „Іван Підкова",Христя Гузик-виїмок із „Гайдамаків" „Гомоніла Україна...", та спільно виступили Христя Зінич із Наталкою Луців у вірші „Не називаю її раєм".

Незвичайну овацію і бурю оплесків своїм талановитим виступом на сцені в ролі „Тарасика, що йде у світ", зумів викликати Омелько Марків, учень УІ-ої кляси. Він, як справжній актор відіграв ролю Тараса у супроводі других дітей. Закінчила програму академії Марічка Марків, учениця Х-ої кляси, рецитацією Шевченкового „Послання...", зворушивши присутніх.

Відспіванням українського національноого гимну закінчено цю імпрезу, із вірою, що „наша дума, наша пісня, не вмре, не загине!", коли ми всі старання і посвяту віддамо для нашої молоді, як це доказали учителі: Геня Ґарвій, Дизя Брочинська, Е. Матвієнко, директор М. Борисюк і М. Снігурович.

М. Б.

Владика серед дітей

Діти на відвідинах у Владики Лостена, стоять (зліва): Соня Решітник, Магда Гойдиш, Маркіян Дума, Юрій Волинець, Володимир Волинець; в другому ряді стоять (зліва): Владика Василь та Орест Решітник.

У дітей сьогодні незвичайний день. Вони ідуть у відвідини до Владики Василя Лостена, просити, щоб він поблагословив „Рік Української Дитини". Авта поспішно мчали, минаючи рухливі вулиці великого Ню Йорку, а дитячим розмовам і запитам не було кінця. „Як виглядає Владика?" питали діти. „Чи прийме нас? Що до нас скаже? Хто має ввійти перший із нас до Владики?" Раз-враз повторяли діти свої короткі „промови", якими будуть вітати Владику. Ось ми вже близько резиденції Владики Лостена.

Прегарний будинок серед дерев і якийсь дивний довкола спокій. Відчуваючи цей настрій, діти ще більше відчули пошану до особи Владики і рівночасно здали собі справу з важливости свого завдання. Бож вони в імені всіх українських дітей Ню Йорку і Джерзі ідуть за благословенням „Року Української Дитини" і будуть просити, щоби Владика молився за успіх тих, що в цьому році будуть допомагати українським дітям.

Діти подзвонили. Хвилина ожидання... Нараз відкрилися двері й Владика станув на порозі. „Ходіть до мене мої дорогі діти", — промовив Владика. Діти поспішно ввійшли в коридор. Владика обіймав їх і на його обличчі з'явилася добра, ласкава усмішка.

І зразу він усіх попросив увійти до прийомної кімнати. Діти здивовано розглядалися довкола. На стінах розмальовані в дорогих золочених рамах образи святих і церковних владик. Прегарна обстановка, мистецька кераміка, долівка вистелена м'якими килимами, це все впливало на святочний настрій у присутніх.

„Ви хочете щось мені сказати мої дорогі діти? Прошу! починайте", — промовив Владика, всміхаючись до них. Перші з гурту дітей виступили Юрій і Володимир Волинці у вишиваних сорочках і святкових вбраннях. Тримаючися за руки, вони почувалися разом відважніше і почали: „Ми українські діти, прийшли до Вас Владико, просити Вашого благословення з нагоди „Року Української Дитини."

За ними.вже осмілившися ласкавим відношенням Владики до дітей, виступив Маркіян Дума теж святково вбраний і теж у вишиваній сорочці, і сказав: „Владико! Ми прийшли просити Вас, щоби Ви молилися за усіх українських дітей". Соня Решітник і її брат Орест сказали: „Владико! Ми принесли Вам привіт від усіх українських дітей". Накінець залишилася найменша учасниця „дитячої делегації" Магда Гойдиш і її припала роля попросити Владику на дитячу костюмову забаву „Лицарі в золотих шоломах", і вона просила: „Владико! Ми просимо Вас на нашу костюмову забаву".

Владика уважливо вислухав усіх дітей, пригорнув їх до себе, а відтак вони поклякали і Владика поблагословив їх. Він обіцяв молитися за українських дітей і за успіх праці тих, що працюють для їхнього добра. Відтак всі разом оглянули музей, який має прегарну збірку народної ноші.

Дитячий сміх і гамір наповнив поважну резиденцію Владики, а ще більше радости і сміху було серед дітей, коли на столі з'явилися тістечка. Поласувавши, діти побігли сходами вгору оглядати каплицю, а за ними поважно йшов о. монсеньйор Петро Скрінковський.

Члени Метрополітального осередку „Року Української Дитини" С. Гойдиш, Б. Чарторийська, Н. Дума, Л. Волинець залишилися з Владикою, який терпеливо, вислухавши проблеми Метрополітального Комітету, встав і за кілька хвилин вернувся зі 100 доляровим чеком як датком, щоб можна було зробити свій власний „фірмовий" папір. Відтак Владика зі зацікавленням слухав змісту казки „Лицарі в золотих шоломах", яка мала бути першою імпрезою Метрополітального Комітету Року Української Дитини, а рівночасно 30-ою з черги Пластовою Новацькою костюмовою забавою.

Владика розповів про свої далекосяжні пляни на 1988 рік, коли то припадає 1,000 років хрищення Руси-України. Погостивши присутніх чаєм і тістечками Владика розпрощався з нами і обіцяв допомагати МКРУД чим тільки зможе.

Це було зимою, 24-го лютого цього року.

Піднесені на дусі поверталися ми усі до дому, а діти перейняті своєю місією, яка їм так дуже подобалася — притихли. А потім посхиляли голівки одне одному на плече і поснули. Їм снився чарівний сон, який перемінився у дійсність. Владика буде відправляти Святу Літургію у церкві св. Юра в Ню Йорку у їхній великий день 17-го червня 1979 року о годині 1:30 по полудні.

С. Гойдиш

Новини з українського Гарварду

Дня 14-го березня ц.р., проф. О. Пріцак, директор УНІГУ, відбув дружню зустріч із ректором Люблинського Католицького університету о. проф. д-ром Мечиславом Кромпецом з нагоди перебування того польського достойника в Гарварді.

Під час довшої розмови заторкнуто ряд проблем у площині спільного вивчання історії українсько-польських церковних взаємовідносин. Ректор Кромпец — шкільний товариш проф. Пріцака з Тернопільської гімназії.

— У журналі Вищих Українознавчих Студій, що його видає канадський Інститут (КІУС), в статті проф. Петра Л. Рудницького — добра оцінка доповідей проф. Ф. Сисина і д-ра З. Когута, виголошених на українській історичній конференції, яка відбулася у травні м.р. в університеті західнього Онтаріо.

Проф. Сисин, спеціяліст доби Хмельницького, знавець історії української церкви викладає у цьому семестрі три курси в департаменті історії в Гарвардському університеті. Д-р Когут — науковий співробітник УНІГУ підготовляє до друку обширну працю про насильну ліквідацію Гетьманщини (1763-1786), яка буде частиною потрібних і важливих дослідів у ділянці історії російського імперіялізму.

Це проф. Шевельов з признанням висловився на згаданій конференції про наукову працю тих двох Гарвардських науковців.

У тому ж числі журналу є теж цікаві статті двох інших гарвардців — д-ра Б. Струмінського й Я. Харчуна в ділянці української лінґвістики.

— Дякуючи за надіслання „чудової недавньої публікації УНІГУ — ‚Псалтиря із Київської Русі,' первоієрарх УПЦеркви Владика Митрополит Мстислав дальше пише у своєму листі: „Гадаю, що наці славісти, використовуючи цю репродукцію, займуться фаховими дослідами над цією пам'яткою.

Якщо мені доведеться викроїти трохи часу з моїх навантажень, постараюсь докладніше вглянути в текст цієї, колись так популярної на Україні книги, що має прикмети доброго підручника. Книгу передав до фундаментального відділу бібліотеки нашої Св. Софійської Духовної Семінарії. ...Бажаю дальших успіхів!"

— У люксенбурзькій газеті „Ляйцбурґер Лянд" із листопада м.р., в рецензії, друкованій німецькою мовою, на книжку д-ра Павла Маґочого про Закарпаття, автор рецензії із усією ясністю підкреслює висновки й твердження Маґочого в його обширній понад 600-сторінковій науковій праці, що помимо впливів, натисків, наступів різних сил на Закарпаття, переможною виявилась українська орієнтація. Одночасно читач тієї газети довідується теж про існування та працю українського наукового центру в Гарвардському університеті.

— В „Амерікан Гісторікал Рев'ю", ч. 83/5, що його видає Американська Історична Асоціяція, надруковано обширну й прихильну рецензію на недавню публікацію УНІГУ — 425-сторінкову книжку (під редакцією проф. Т. Гунчака): „Україна, 1917-1921: студія революції".

— У своєму найновішому, 250-сторінковому томі Гарвардська бібліотека Гутона, яка є прекрасно устаткованим сховищем для інкунабул, стародруків, рідкісних видань та документів й інших книжкових цінностей, подає звіт про надбання в 1970-75 роках.

Згадується українікy, збірка якої помітно зростає. У звіті названо заголовки й авторів книг та їхній короткий опис, як також прізвища тих осіб, що подарували книжки бібліотеці.

Звідомлення про україніку, придбану в тому п'ятиріччі до Гарвардського книгосховища, починається вдячною згадкою про дарунок Мирона Сурмача, який передав Гарвардові, мабуть єдиний у світі примірник першого українського букваря із 1861 року.

Проф. Пріцак подарував „Енеїду" Котляревського — Харківське видання 1842 року. За гроші з фонду Кільбура, з лише частинною доплатою ФКУ, закуплено рідкісну українську антологію „Ластівка" (1841 р.), що її склав Є. Гребінка, і в якій включені є твори Шевченка і Котляревського. Від анонімного жертводавця, одержано Шевченків „Кобзар" з 1840 року. А антологію української поезії „Що було на серці" (1855 р.) закуплено при частинній субсидії ФКУ.

ЩЕ ПРО ПОКІЙНОГО М. ОСТРОВЕРХУ

У вчорашній посмертній згадці про св. п. Михайлові Островерсі пропущено цікаву подробицю: він відзначався гарним голосом, ліричним тенором і дістав від пок. станиславівського єпископа Хомишина стипендію на студії співу. Тодіто, виїхавши до Риму, вивчив там досконало італійську мову й полюбив Італію, до якої часто виїздив. Вернувшись із студій співу дав власний концерт в залі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, але мав настільки почуття автокритицизму, що після концерту признав, що він співочої кар'єри не зробить і жити зі співу не зможе. Ото ж закинув дальші студії співу. Але, прибувши до Америки, завдяки своєму гарному голосові, довший час дякував у Ню Йорку в церкві на Бронксі, тим паче, що, будучи дуже релігійний, знав добре всі церковні відправи й потрібні пісні.

30-ліття СФУЖО в Торонто

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій відсвяткувала своє 30-річчя в Торонто. Імпрезова комісія, що її очолює Марія Спольська, приготовила з цієї нагоди концерт, що відбувся в неділю, 10-го минулого року о год. 4-ій по пол. в авдиторії школи Вест-Парк.

Імпрезу відкрила коротким словом Ганна Ганківська голова Фінансової комісії СФУЖО на Канаду, та донька першої голови СФУЖО, сл. п. Олени Кисілевської.

Святочну доповідь „30-річчя СФУЖО" виголосила Стефанія Савчук, почесна голова СФУЖО та довголітня голова СФУЖО до 1977 року, яка не тільки роками вміло очолювала цю організацію, але й приприготовила незабутній у Торонто 3-ій Світовий Конґрес СФУЖО в травні 1977 року. П-і Савчук у своїй доповіді перейшла 30-річну історію СФУЖО, яка заснувалася в днях 12-13 листопада 1948 року у Филядельфії за ініціятивою українок Европи, Америки та Канади, а головно св. п. Олени Лотоцької. Це перше світового маштабу об'єднання у вільному світі не тільки проіснувало 30 років а й згуртувало коло себе 20 крайових організацій з 11-ох країн на 3-ох континентах, та об'єднує приблизно 27,000 організованих українських жінок.

Завданням СФУЖО є не тільки об'єднати всі жіночі організації, але й об'єднано в спільній дії стояти в обороні нескореної України. СФУЖО поширює інформації про недолю своїх посестер та життя в Україні на світових жіночих конгресах, і знаходить повну підтримку серед не-українців у своїй праці. Єдність у наших зусиллях є піддержкою тим, що в Україні! І наша єдність є виявом подяки за їхню поставу — підкреслила прелеґентка.

Після доповіді, п-і Заверуха вручила п-і Савчуковій чудову китицю червоних рож, як подяку від усіх, за 30-річну працю п-і Савчукової в СФУЖО.

У мистецькій частині концерту взяли участь Струнна Оркестра Музичного Інституту ім. Лисенка, що нею диригував проф. І. Ковалів. Оркестра виконала „Концерто-мі-мінор" — Вівальді, „Ададжіо К.261" — Моцарта та „Сюіту" — Лисенка. Трохи задовгу програму оркестра виконала з молодечим ентузіязмом, хоч не завжди чисто інтонаційно. Найкраще виконали „Сюіту" — Лисенка в інструментації І. Ковалева, Моцарта „Кончерто мі-мінор" представило слухачам здібного молодого студента-скрипаля, Ореста Ковалева.

Сопрано Роксоляна Росляк, солістка Канадської Оперної Компанії, виконала групу пісень: „Бабине літо" —слова Гавалевича, музика Січинського. „Не співайте мені сеї пісні" — сл. Л, Українки, муз. Січинського. „Ой у саду" — сл. Шевченка, муз. Гайворонського та „Гомоніла Україна" — сл. Шевченка, муз. Лисенка, акомпаньював Дерек Бертон. В останньому творі Росляк найкраще передала глибокий зміст слів поезії, та музичні нюанси твору.

Лариса Гвоздулич рецитувала поезію „Мати" — Лесі Храпливої-Щур. Цей твір поетка написала для відкриття 3-го Світового Конґресу СФУЖО.

На закінчення мистецької програми виступив чоловічий хор „Бурлака" з диригентом Остапом Брезденем. Хор виконав „Блажен муж" — київський напів, обрібка Гнатишина, „Ой, у полі верба" — народна пісня, в якій, як солісти співали: А.Сорока, Ю.Хомин, В. Драбик та М. Лещишин. „Грай, бандуро" —слова Луценка, музика Шамо та „Вічний революціонер" — слова Франка, музика Лисенка. Хор співав здисципліновано, з доброю дикцією, диригент вміє осягнути контрасти форте і піяна, хоч голосні місця виходять часом зарізко. Найкраще прозвучала пісня „Грай, бандуро", а головно її речитативна частина.

Публіка в переповненій залі приймала всі точки концерту щиро та тепло й нагороджувала виконавців заслуженими оплесками.

Торонтонська громада гідно відсвяткувала 30-річчя світової організації з надією та вірою в успіх праці в майбутніх роках.

Оксана Бризгун-Соколик

ГРУПА КОНҐРЕСМЕНІВ ЗСА ВІДВІДУЄ СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ

Тбілісі/Москва. — Минулої п'ятниці, 13-го квітня, до Тбілісі, столиці Грузинської ССР, прибула група членів Палати Репрезентантів ЗСА, розпочинаючи 9-денні відвідини Совєтського Союзу.

Американські законодавці під проводом демократичного конґресмена Джона Брадемаса з Індіяни, в суботу, 14-го квітня, відбули зустріч з Павлом Ґіляшвілі, „президентом" Грузинської СССР. Протягом наступних днів конґресмени мають відвідати інші республіки Совєтського Союзу. Існує можливість, що в Москві американські законодавці матимуть зустріч із совєтським лідером Леонідом Брежнєвим.

ВЕЛИКОДНІ РАДІО-ТЕЛЕПЕРЕДАЧІ
ГОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ МЕЛЬОДІЙ
Р. МАРИНОВИЧА

СУБОТА, 21-го КВІТНЯ 1979 РОКУ
Год. 9-та ранку — WHBI-FM 105,9, Ню Йорк, Н. Й.
Год. 5-та веч. — Руспо 68 і 60 — UHF — Кейбел WTVG, New York-Newark.

З Радісним Празником ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
вітає та щиросердечні побажання
Веселих Свят
пересилає Всім

РОМАН МАРИНОВИЧ з РОДИНОЮ
КЕРІВНИК
UKRAINIAN MELODY HOUR
P.O. Box 2257 ■ Washington, D.C. 20013
Tel.: (202) 832-2887

Український Інститут Модерного Мистецтва
та 84-ий Відділ Союзу Українок Америки
запрошує Вас на

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
ВОЛОДИМИРИ ДЕМУС

у суботу, 28 квітня 1979 р., о год. 7-ій вечора
в приміщенні Інституту в Чікаґо, Іл.
при 2320 Вест Чікаґо Авеню

Вступне слово .... Проф. ВІРА БОДНАРУК
Рецитатори .... МАРІЯ ДОРОЖИНСЬКА
і ДМИТРО ГРУШЕЦЬКИЙ

ЗУСТРІЧ З АВТОРКОЮ ПРИ КАВІ.

УВАГА! УВАГА!
Від 29 липня до 11 серпня 1979 р.
на Верховині — Ґлен Спей, Н. Й.
відкривається

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТАБІР
ДЛЯ МОЛОДІ від 8-16 РОКІВ
під кер. Роми Прийми-Богачевської

В програмі: українські танки, балет, малярство, прикладне мистецтво і спорт.

Реченець зголошень до 31-го ТРАВНЯ 1979 р. на адресу:
ROMA BOHACHEVSKY
523 East 14th Street, New York, N.Y. 10009. Tel. (212) 677-7187

Перша українська платівка

ПАВЛА ПЛІШКИ

PAUL PLISHKA
Leading Bass / Metropolitan Opera

СПІВАЄ ПІСНІ УКРАЇНИ

Ой Дніпре .... *М. Лисенко*
Гетьмани .... *М. Лисенко*
Довбош .... *Народна пісня*
Видиш брате, мій... *Л. Лепкий*
Ой чого ж ти дубе... .... *К. Стеценко*

(Та інші українські пісні)

Замовляйте платівку, висилаючи чек або моні ордер на $8.85 (Кошти опакування і поштову пересилку включено).

MUSICAL MOMENTS
360 Palisade Avenue
Bogota, N.J. 07603

УСЦАК-Схід *влаштовує*

ПЕРШЕНСТВА НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ
12-го травня 1979 р., початок 10-та рано
при школі церкви св. Вознесіння
611 Sheltenham Avenue, Philadelphia, Pa.

Володимир Лойко, *ланковий*

У світлу пам'ять мого БРАТА

бл. п.
ЯРОСЛАВА ҐАФТКОВИЧА

складаємо $100.00 (сто)
на Українську Катедру в Гарварді.

Орест, Ірена і Ераст ҐАФТКОВИЧІ

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Сестрінка і Кузена

бл. п. Тараса Горбачевського

на Патріярший Фонд складають:

Антоніна і Антін ЗМИЙ	$50.00
Наталія і Евген ЗМИЙ	50.00

Замість квітів на могилу

бл. п. Ґлікерії Мачук

25.00 дол. складають
на Наукове Товариство ім. Шевченка

Христя і Богдан СЕНИКИ

Спілка Українських Журналістів в Америці (СУЖА)

з великим жалем повідомляє, що її активний член, професійний журналіст, колишній член Управи СУЖА

бл. п.
МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

відійшов у Вічність 17-го квітня 1979 року, на 83-му році життя.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа СУЖА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ, НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.
СОФІЇ ЯРЕМКЕВИЧ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ
у вівторок, 24-го квітня 1979 р.

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:15 ранку

і в церкві св. Покрови в Пармі, Огайо, о год. 10-ій ранку.

Про молитви просять:
ЮРА ЯРЕМКЕВИЧ — чоловік
МУШКА ХОДНОВСЬКА — донька
з чоловіком НЕСТОРОМ
і сином МАРКІЯНОМ
МОТРЯ РАКОЧА — внучка
з чоловіком ЯРЕМОЮ

З глибоким сумом повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих в Америці і Канаді, що з Волі Всевишнього відійшов у Вічність по довгій і тяжкій недузі на 69-му році життя, 13-го квітня 1979 року

Найдорожчий
МУЖ, ТАТО, БРАТ, ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.
ВОЛОДИМИР ГРИВНАК

ПОХОРОНИ відбулися 17-го квітня 1979 року з церкви Івана Хрестителя на цвинтар Мт. Олівет, Детройт, Міш.

Горем прибиті:
дружина — АСЯ
сини — ЮРІЙ і ОЛЕСЬ з дружиною ВАРЦЕЮ
братова — БОГДАННА ГРИВНАК з сином РОМАНОМ
Родина в Україні:
брат — ЛЕВ
сестри — СТЕФА, ОЛЯ і ІРИНА з родинами
Ближча і дальша Родина в Америці і Канаді

ГОЛОВНА УПРАВА
БРАТСТВА КОЛ. УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

у глибокому смутку повідомляє, що один із нечисленних вже наших Побратимів, який перебув в рядах Леґіону Українських Січових Стрільців всю визвольну війну від початку його заснування у 1914 р. аж до його розззброєння і запроторення оцілілих до польського табору Інтернованих

бл. п.
МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

помер у вівторок, 17-го квітня 1979 року на 83-му році життя на серцеву атаку у Ню Йорку, Н. Й.

Покійний був активним членом Братства і членом Управи.

ВШ. Дружині Олені і сестрі Іванці Мулькевич складаємо сердечне співчуття.

Головна Управа Братства

З невимовним смутком повідомляємо, що 17-го квітня 1979 року помер на серцевий удар, на 83-му році життя

бл. п.
МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

колишній активний учасник Визвольної Війни в рядах Леґіону Українських Січових Стрільців від 1914 року аж до кінця 1920 р., професійний журналіст і письменник, член Дирекції Видавничої Кооп. „Червона Калина" і член її Редакційної Колеґії, який у цьому характері працював активно для „Червоної Калини", буквально до останнього дня свого життя.

Достойній дружині Олені і сестрі Іванці Мулькевич наше сердечне співчуття.

ДИРЕКЦІЯ В-ва „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

Нестор Паславський в проводі відбиванкової ланки

Нестор Паславський, власний вихованець, один з найкращих змагунів „Ч. Січі", чоловий відбиванкар дружини університету Ратґерс, колишній член збірної Америки, врешті ввійшов до проводу відбиванкової ланки УСВТ „Ч. Січ". Під сучасну пору Нестор перейняв обов'язки тренера в жіночій секції, у якій теж буде провідником одніє з двох жіночих дружин. Крім них двох старших дружин в секції є активні дві групи юначок, що ними займається змагунка першої дружини і асистентка інструкторів Спортової Школи — Дарія Гвардовська.

З приходом Н. Паславського активізується нова дружина з кол. змагунок „Ч. Січі" та кількох, що виступали в дружині Ратгерського університету: сестри Паславські, сестри Котляр, Л. Басняк, М. Бояр і інші. В потребі окремі змагунки доповнюватимуть склад даної дружини у відповідних турнірах Американської Відбиванкової Асоціяції в районі Гарден-Імпаєр, у якому комішенером є колишній член Проводу відбиванкової ланки „Ч. Січі" д-р Тарас Гунчак.

Мирон Стебельський перейняв обов'язки голови делеґатури УСЦАК-СХІД

Згідно із статутом УСЦАК, вибрані Загальними Зборами тієї Спортової Централі три заступники голови УСЦАК мають виконувати обов'язки голів 3-ох Делеґатур: УСЦАК - Схід, УСЦАК-Захід і Делеґатури в Канаді.

На останніх Зборах Делеґатури УСЦАК-Схід, що відбулися в Нюарку, дотеперішній голова Юрій Храневич офіційно передав діловодство Миронові Стебельському, який був вибраний на цей пост на минулих Загальних Зборах УСЦАК.

УСЦАК-Схід одноголосно найменувала Юрія Храневича на постійного репрезентанта в Комісії Молодечих, Студентських і Спортових Організацій при УККА.

Спортовий календар імпрез УСЦАК-Схід затверджено на чергових сходинах Управи, що відбулися в кінці лютого у Філядельфії.

Збірна України здобула чашу турніру

Був це перший турнір молодечих футбольних дружин у складі змагунів 20 років і нижче, в якому взяло участь 17 клюбів, так званих „республік" і Ленінграду та Москви. Збірна України під проводом тренерів В. Каневського і Є. Котельникова, успішно дійшла до фіналу, в якому перемогла збірну Москви 5:4 і цим самим здобула чашу турніру. В складі збірної України виступали: М. Михайлів (Кіровоград), В. Кобиця і О. Скрипник — обидва з Одеси, С. Журавльов (капітан), В. Зубенко і О. Полукаров — усі з Ворошиловграду, А. Купев, А. Дем'яненко з Дніпропетровська, Й. Микулалинець, М. Оліфіренко, М. Бобель і О. Таран — усі з Києва, С. Бондар, СКА Одеса, А. Саулевич з Львова і Г. Лазарко з Сумів.

(от)

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК), що її очолює інж. Роман Ракочий, ст., відбула наради на Союзівці в суботу, 7-го квітня, та, в порозумінні з управителем оселі оселі УНСоюзу Володимиром Квасом, устійнила наступні дати тенісових турнірів на літній сезон 1979 року:

* УСЦАК-Схід — 7-8 липня
* Подвійна гра — 5-6 серпня
* Першенства УСЦАК — 31 серпня - 3 вересня;
* Запрошений турнір УНСоюзу — 15-16 вересня;
* Клюбовий турнір КЛК 6-7 жовтня.

Управа Комітету...

(Закінчення зі стор. 1)

лядельфії, у суботу, 28-го квітня ц. р. Метою цього походу, — як розповіли члени Управи цього Комітету, — є відзначити 43-ий рік з дня народження Валентина Мороза і відночас засвідчити перед українською і чужинецькою спільнотою, що ми не забуваємо про наших „одержимих", українських політв'язнів і прислнуємось до їхньої боротьби. У поході, який розпічнеться о год. 2-ій по полудні біля Індепенденс голл, і учасники якого маршуватимуть п'ять миль до площі Філядельфійського Музею, крім старшого громадянства, братиме участь зорганізована молодь та учні українських шкіл. Маршуватимуть також видатні особистості з українського та американського політичного світу. Молодь роздаватиме летючки, що їх вони підготовляли у школі та нестимуть разом із старшими транспаранти. Можна буде рівнож одержати поштівки з доманганнями до Брежнєва звільнити українських політв'язнів та виповнити петиції до президента Картера, сенаторів та конгресменів з проханням, щоб вони підтримували акцію оборони прав людини в Україні. Похід минулого року здобув собі широку популярність, про нього писала американська преса і передавали на телевізії та радіостанціях. Після походу відбудеться коротка програма.

Минулого року, — сказала Христя Сеник, — перед походом, члени Управи Комітету відвідували українські школи, інформуючи учнів про сучасні українські проблеми. Цією дорогою учні не тільки здобували більше знання і освідомлення українськими справами, але й рівночасно захопились ідеєю „Походу Свободи", пізніше радо в нього включившись. Цього року, як і минулого, молодь, щоб допомогти в діях і здобути гроші для цього Комітету, підшукуватимуть спонзорів цього походу. Прикладом цього може послужити факт, що в минулому році три учениці здобули поважні грошові суми, вклавши свою частку у висилку пакунка політв'язням в Україні. А це: Роксоляна Ярема, учениця „Рідної Школи", яка здобула 104 доляри, Марта Гурська, учениця школи українознавства при церкві св. Покрови, яка придбала 87,25 долярів та Раїса Андрейчик, учениця „Рідної Школи", здобувши 70.75 долярів. Як не як, а всі вони три своїм ділом вклали цеголку для допомоги українським політв'язням.

Інж. Б. Мака переобрано...

(Закінчення зі стор. 1)

інж. Богдан Мак, який відчитав свій звіт, присвятив особливу увагу Стейтовому Дневі УНСоюзу, що його влаштував очолюваний ним комітет чотирьох союзових Округ стейту. Він назвав цей день УНСоюзу єдиним проявом союзової громадської праці Відділів Округи. Як причину неуспіхів у союзовій праці він подав ствердження, що УНСоюз перестав бути центром нашого українського життя, а секретарі Відділів перестали брати участь в громадському житті. Ключем до успіху він вважає посилення активности секретарів Відділів УНСоюзу на союзовому та громадському полі, як також придбання помічників для неактивних секретарів для розвинення цієї праці. Голова Окружної Управи ствердив, що не були належно використані для пропаганди УНСоюзу День УНСоюзу, розподіл стипендій та інші докази широкої діяльности УНСоюзу і ще раз пригадав свою пропозицію, що редакція „Свободи" повинна затруднити спеціяльного редактора для справ УНСоюзу. За неприявного секретаря Юліяна Баранюка, склав звіт сам голова, після чого звітував касир Володимир Боярський.

В імені Контрольної Комісії звітував п. Шпирка, який заявив, що касові книги були ведені докладно і все є в найкращому порядку. На його внесок уділено абсолюторію уступаючій Окружній Управі і тоді обрано нову — очолену інж. Богданом Маком.

Головний організатор Василь Оріховський подав число здобутків УНСоюзу за минулий рік та стопу членства з кінцем 1978 року, вказуючи при цьому на причини менших успіхів та зменшення загального числа членів УНСоюзу. Він звернув особливу увагу на те, що цей рік — це ювілейний рік — 85-річчя УНСоюзу. При цьому він подав коротку історію, як постала ця українська заморська твердиня — УНСоюз.

Він також склав подяку усім активним секретарям Округи, підкресливши досягнення таких Відділів, як: 172-го Відділу, де секретарем є В.Осадчук, який придбав 19 членів, 133-го Відд., секретар Ярослав Леськів — 15 членів, 214-го Відд., секретар Анна Твардовська — 13 членів, 371-го Відд., секретар Юліян Баранюк — 12 членів та 76-го Відд., секретар Юлія Демчук, яка придбала 9 членів.

Він теж згадав здобутки Відділів Округи в 1979 році, зокрема старання Юліяна Баранюка — Відд. 371-ий, який придбав 10 нових членів, В. Сивоника — Відд. 43-ий — 5 членів, Михайла Отрока — Відд. 14-ий та Василя Осадчука — Відд. 172-ий і Олену Чорномоз — Відд. 490-ий — 2 члени і Юлію Демчук та Анну Твардовську, які придбали по 1-му членові.

Своє слово головний організатор закінчив практичними порадами та закликом посилити організаційну діяльність в цьому ювілейному році. Після оживленої дискусії голова Округи інж. Богдан Мак закрив збори та попросив присутніх до перекуски, що її приготовили пані Боярська та Юлія Демчук.

Концерти молодих професіоналістів

В історії Українського музичного інституту це був один із найцікавіших концертів, організатором якого є Нюйоркський Відділ. Запланувала його ще давніше наша нещодавньо померла, незабутній та незаступимий авторитет, президент УМІ бл. п. пані Меланія Байлова. Виступ цей відбувся 25-го березня ц. р. в Українськім інституті при вщерть заповненій залі. Проводила вечером піяністка К. Чічка-Андрієнко, яка була кращою як колинебудь, акомпаньяторкою солістом, що потребували співгри фортепіяну.

Програму розпочала відома і талановита, молода піяністка Ірина Пелех, „Прелюдом", е-моль В. Барвінського і „2-ою Сонатою", тв. 14, д-моль С. Прокофієва, твором радше технічної, як мистецької вартости. Відомо, що починати концерт це не легке діло: і нерви і хвилювання... Тому віримо, що Барвінський, який випав незле, був би куди кращий, якби Ірина була вже розігралася. Її початкову несвійськість ще відчувалось навіть у першій частині Сонати, та трема вкінці зникла, вона знайшла себе і дальше це був дійсно блискучий показ гри. Все було б гаразд, тільки одне: навіщо цей Прокофієв? А де ж наш Косенко, Ревуцький, Лятошинський, Н. Нижанківський та ін.? Публіка була культурна і за її майже віртуозну гру, нагородила її гучними оплесками. Ми бажали б почути її самостійний концерт у Ню Йорку. Бо вже і час на це.

Світлана Васілякі-Тонкошкур, яка була мещо-сопрано перейшла на ліричне сопрано. Чому ні? Вона звучить цікавіше і краще сопраністкою. Співала дві арії Масне з „Манон" і з „Сід" Степового: „Розвійтеся" та Людкевичеву: „Спи дитино моя", зовсім заловільно, тільки мусить уважати на чистоту інтонації. Це бо не справа музикальності, а нервів, не можна ніколи хвилюватися забагато. Дуже похвальне, що вона виконала пісню Людкевича. Бо треба включати в програми, якнайбільше, по змозі, композицій нашого, мабуть, найбільшого композитора (Лисенко найважливіший) з ювілеєм його сторіччя. При закінченні першої частини імпрези був виімковий і непредвиджений виступ, редактора С. Росохи з Канади. Приїхав він на висвітлення фільму з часу державности Карпатської України і малярської виставки в Інституті. Він коротко, але дуже влучно пригадав і вказав на перших бійців проти союзників Гітлера, мадярів, що ними стали герої Срібної Землі, себто сини Карпатської України.

На концерті УМІ бувають дуже гарні успіхи та сенсацій не зустрінете. Але цим разом ми були свідками саме такого випадку. Цією сенсацією було сімнадцятилітнє дівча, ще зі середньої школи, скрипаль Маланія Купчинська. „Інтролукцію і Рондо Капріччозо" — Сен-Санса та „Три українські пісні" Р. Прилаткевича, заграла вона направду з подиву гідною технічною та інтерпретаційною зрілістю. На це скромне дівча дивились люди, як на якусь казкову з'яву і слухали її, як заворожені. Що було особливим і нестрічним у її грі, це прекрасний, великий, масивний тон, знамените вібрування, вичуття стилю із вкладом почування і темперантенту в усю гру. Може були один-два тони непевні щодо чистоти; все інше було прекрасне. Браво не тільки молоденькій Меланії, але і нашому музичному сеньйорові скрипалеві-композиторові Роману Прилаткевичеві, що один із його влячних творів ми почули вперше. На честь цього дівчати зірвались невмовкаючі ентузіястичні оплески.

Мецо Наталія Худа-Гусяк, що проспівала відому арію Глюка з опери: „Орфей і Еврилика", Моцартову арійку з „Фігарового весілля"", невдалу Стеценкову: „Стояла я" та Степового: „Утоптала стежечку" вчинила нам незвичайно милу несподіванку. Нам відомо, що вона виступає у малих партіях у деяких забутих операх навіть у Карнеґі Голл. Проте, як ми її чули давніше з хором „Думкою" чи десь два роки тому, враження було некорисне. Тепер вона мусить працювати з якимсь добрим учителем. Бо на цьому вечорі, це була зовсім інша співачка. І враження було дуже додатнє. Це було мещо-сопрано з повним звуком і цікавою інтерпретацією. Треба буде почути її на більших концертах.

Закінчувала концерт Ляриса Крупа, що кінчає тепер консерваторію у Мериленді. Виконала славні і відомі Шуманові: „Симфонічні етюди", тв. 13, що є вимогливими і трудними до виконання. До речі: твір цей вивела на своєму останньому концерті в Карнеґі Голл, наша незабутня піяністка Любка Колесса в 1950 році. Саме вже вивчення цієї довжелезної композиції не легке. Зінтерпретувати і віддати зі всіма відтінками переживань ще важче. Треба років праці, щоб ця річ дозріла в душі піяніста. Тому і не дивота, що спочатку не швидко вдалось піяністці ввійти та освоїтись у лябіринті фразувань, настроїв і технічних заковик. Відомо, що фортепіян Інституту не належить теж до найкращих. І вкінці Ляриса мала ще і невдячне завдання: по добрім співі і по прегарній грі на скрипці, наново здобувати публіку. Це не легко. Проте чим дальше, тим піяністці йшло краще. Гра стала переконливішою, з'явились піяна і почування, а з цим і публіка була ще раз здобутою. Про це бо свідчили рясні оплески, що довго не вмовкали. Вручувано було квіти.

Це був вечір на вищому мистецькому поземі і перший крок для закупівлі фортепіяну УМІ, — як рекламовано, — було корисно і ефективно зроблено.

Теодор Терен-Юськів